

ЗВ'ЯЗОК ОРІЄНТАЦІЇ НА ДОМІНУВАННЯ З МАКІАВЕЛІЗМОМ

Семененко О.О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В роботі розглянуто питання про зв'язок між орієнтацією на домінування та макіавеллізмом особистості. На сьогоднішній день під орієнтацією на домінування ми розуміємо таку стратегію міжособистісної взаємодії, при якій суб'єкт домінування впливаючи на суб'єкт підпорядкування пригнічує його, та змінює його поведінку в напрямку відмови від власних цілей. Тобто особистість яка підпорядковується відмовляється від власних цілей не добровільно як наприклад в відносинах лідерства, а внаслідок примусу з боку домінантного суб'єкта.

Стосовно до окремої людини макіавеллізм представляє собою загальну стратегію поведінки в міжособистісному спілкуванні, тенденцію маніпулювати іншими людьми заради своєї вигоди. В свою чергу маніпулювання – це такий спосіб застосування влади, при якому той хто володіє нею впливає на поведінку інших не пояснюючи їм чого він від них чекає. Тобто домінування та макіавеллізм являють собою приклад суб'єктно об'єктних відносин при яких особистість яка здійснює вплив не відходячи від власних цілей примушує іншу особистість змінювати свою поведінку заради того хто здійснює вплив.

З метою встановлення зв'язку між стратегією домінування та макіавеллізмом нами було проведено дослідження, яке проводилось на базі Науково Технічної Бібліотеки НТУ «ХПІ». У дослідженні приймали участь 50 осіб, усі жінки віком від 25 до 60 років. Для визначення рівня орієнтації на домінування та рівня макіавеллізму були використані методики Т. Лірі та Мак-шкала IV (адаптована В.В. Знаковим). За результатами критерію рангової кореляції Спірмена $r_s = -0.028$ при $p \leq 0.01 = 0.39$; $p \leq 0.05 = 0.51$ зв'язок між цими орієнтацією на домінування та макіавеллізмом не досягає статистичної значимості.

Відсутність зв'язку між макіавеллізмом та домінантністю може бути пояснена тим, що ці стратегії хоча і мають спільну мету проте не є тотожними оскільки передбачають собою різні види впливу: так орієнтація на домінування передбачає більш агресивно виражений вплив в той час як макіавеллізм являє собою стратегію направлену на маніпулювання, а не на відкриту конфронтацію. Особистість може мати низький рівень домінантності і високий рівень макіавеллізму, наприклад для зняття з себе відповідальності (через підпорядковану позицію), але в той же час реалізувати свої цілі шляхом маніпуляції.